

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ 2009

ΜΑΘΗΜΑ: ΙΔΙΩΤΙΚΟ ΔΙΕΘΝΕΣ ΔΙΚΑΙΟ

Βασικά ζητήματα:

- [Α] Η διεθνής δικαιοδοσία των ημεδαπών δικαστηρίων.
- [Β] Η αναγνώριση δεδικασμένου και η εκτέλεση αλλοδαπών δικαστικών και διαιτητικών αποφάσεων στην ημεδαπή.
- [Γ] Η δικαστική αρωγή.

Βασικός «άγραφος» κανόνας στο πεδίο των κανόνων σύγκρουσης είναι ότι τα δικονομικά ζητήματα διέπονται από την *lex fori*.

ΔΙΕΘΝΗΣ ΔΙΚΑΙΟΔΟΣΙΑ

α) ειδική - γενική, β) αποκλειστική - συντρέχουσα.

Ο δικαστής του *forum* ξεκινά από την Σ. των Βρυξελλών για την θεμελίωση διεθνούς δικαιοδοσίας, εφόσον όμως πρόκειται για αστική ή εμπορική διαφορά.

Στο πεδίο ισχύος όμως αυτής της σύμβασης υπάγονται όμως μόνο εκείνες οι υποθέσεις για τις οποίες ασκήθηκε αγωγή μετά την 1-4-89 (χρονικό σημείο κύρωσης της).

Για τις λοιπές υποθέσεις που δεν υπάγονται στο πεδίο ισχύος της ΣτΒ, ελέγχουμε μήπως υπάρχει άλλη διμερής σύμβαση, διαφορετικά εφαρμόζουμε τον ΚΠολΔ.

Δικαιοδοτικό αντικείμενο: οι κρινόμενες διαφορές συνδέονται προς περισσότερα κράτη.

Συγκρούσεις.

- Θετικές. τα δικαστήρια περισσότερων κρατών έχουν δικαιοδοσία σε μία υπόθεση.

- Αρνητικές. κανενός κράτους τα δικαστήρια δεν έχουν διεθνή δικαιοδοσία στην ορισμένη αυτή υπόθεση.

Συστήματα.

1) Γαλλικό → παλαιός ΚΠολΔ ⇒ σύνδεσμος της ιθαγένειας.

2) Γερμανικό → σύγχρονος ΚΠολΔ ⇒ σύνδεσμος της κατοικίας → τοπική αρμοδιότητα.

I. ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΑΜΦΙΣΒΗΤΟΥΜΕΝΗΣ ΔΙΚΑΙΟΔΟΣΙΑΣ

Παλιά: άρθρο 28 ΚΠολΔ → αντικατάσταση από το άρθρο 126 ΕισΝΑΚ.

- * Θεωρία της διακρίσεως. η ελληνική ιθαγένεια του εναγομένου θεμελιώνει την διεθνή δικαιοδοσία των ελληνικών δικαστηρίων, ενώ η διάταξη του 126 ΕισΝΑΚ ίσχυε μόνο για τους αλλοδαπούς.
- * Θεωρία της συνισταμένης (σήμερα): τα ελληνικά δικαστήρια έχουν καταρχήν διεθνή δικαιοδοσία για ημεδαπούς και αλλοδαπούς, εφόσον υπάρχει δικαιοδοσία κάποιου ελληνικού δικαστηρίου (η συνισταμένη των τοπικών αρμοδιοτήτων του): άρθρο 3 §1 ΚΠολΔ, σε συνδυασμό με τις διατάξεις για την κατά τόπον αρμοδιότητα, άρθρα 22 επ. ΚΠολΔ.

Επίσης σε 2 άλλες περιπτώσεις υπάρχει διεθνής δικαιοδοσία των ελληνικών δικαστηρίων:

- ⇒ Λόγοι δημόσιας τάξης (έστω κι αν η διαφορά δεν συνδέεται με την ελληνική πολιτεία).
- ⇒ Ασφαλιστικά μέτρα: μόνο εφόσον πρόκειται αυτά να εκτελεστούν εντός του εδάφους της ημεδαπής πολιτείας.

Εξαιρέσεις από την διεθνή δικαιοδοσία των ημεδαπών δικαστηρίων:

- 1) Οι αλλοδαποί που απολαύουν ετεροδικίας (3 §2 ΚΠολΔ). [Ετεροδικία ξένου κράτους ισχύει μόνο για πράξεις κυριαρχίας (*iure imperii*) και όχι για διαχειριστικές πράξεις (*iure gestionis*). [Σ215B]
 - διπλωματικοί πράκτορες,
 - τα μέλη της οικογένειας τους,
 - τα μέλη του διοικητικού και τεχνικού προσωπικού της αποστολής και μέλη των οικογενειών τους.
 - 2) Σύμβαση της Βιέννης 1961 «περί των διπλωματικών σχέσεων» (ν. 503/1970).
 - 3) Σύμβαση της Βιέννης 1963 «επί των προξενικών σχέσεων».
 - 4) Διεθνής Σύμβαση του 1947 «για τα προνόμια και τις ασυλίες των ειδικευμένων οργανισμών».
- Είναι δυνατή η παραίτηση από την ετεροδικία (όχι όμως στα μέτρα εκτέλεσης).

Διάφορα άλλα ζητήματα:

1) *Αυτεπάγγελτη έρευνα* διεθνούς δικαιοδοσίας:

- απουσία εναγομένου στην 1^η συζήτηση
- ακίνητα στην αλλοδαπή.

2) *Έλλειψη* διεθνούς δικαιοδοσίας ⇒ *απόρριψη της αγωγής ως απαράδεκτης* και όχι παραπομπή της σε δικαστήριο ξένου κράτους.

3) *Συμφωνία για αποκλεισμό* της διεθνούς δικαιοδοσίας από τα μέρη:

- Πρόκειται για περιουσιακή διαφορά (ακόμα και μελλοντική) ⇒ έγγραφη συμφωνία: καθορίζεται επακριβώς το αρμόδιο αλλοδαπό δικαστήριο, εφόσον βέβαια αυτό δεν οδηγεί σε αρνησιδικία.
- Ρητή ή σιωπηρή δήλωση (ερμηνεία σχετικής ρήτηρας στην σύμβαση).
- Η συμφωνία δημιουργεί αποκλειστική αρμοδιότητα του αλλοδαπού δικαστηρίου (χωρίς να αποκλείεται και η δυνατότητα παράλληλης δικαιοδοσίας).
- Ανίσχυρη η συμφωνία όταν κρίνεται κατά το ΑΚ 178 (διεξαγωγή δικαστικού αγώνα στην αλλοδαπή με δυσμενείς όρους).
- *Κύρος* της συμφωνίας παρέκτασης της διεθνούς δικαιοδοσίας και τρόπος ερμηνείας της: κατά το δίκαιο της πολιτείας όπου ανέκυψε το ζήτημα.
- Συμφωνία *αποκλεισμού* δ.δ. ⇒ δεν θίγει την δημόσια τάξη, ούτε την αρχή της κυριαρχίας. Είναι ισχυρή ανεξάρτητα από την ιθαγένεια των μερών.

4) *Συμφωνία παρέκτασης* της δ.δ. (ισχύουν ανάλογα). (Παρέκταση έχουμε όταν τα μέρη συμφωνήσουν ότι η διαφορά τους υπάγεται στην διεθνή δικαιοδοσία των ελληνικών δικαστηρίων). Δεν είναι έγκυρη η συμφωνία αυτή σε τρεις περιπτώσεις:

- εμπράγματες αγωγές σε ακίνητα που βρίσκονται στην αλλοδαπή,
- μέτρα αναγκαστικής εκτέλεσης στην αλλοδαπή,
- μη περιουσιακές διαφορές μεταξύ των προσώπων.

Και οι δύο συμφωνίες (3 & 4), είναι ανίσχυρες αν πρόκειται για:

- εμπράγματες αγωγές σε ακίνητα στην αλλοδαπή
- ή διαφορές από πράξεις αναγκαστικής εκτέλεσης στην αλλοδαπή
- ή μη περιουσιακές διαφορές.